

Kommunedirektørens orientering - økonomisk bærekraft

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Levanger kommune

Møtedato

21.01.2025

Saknr

02/25

Saksbehandler Ragnhild Torsdatter Grønvold

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/578 - 6

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget om kommunens økonomiske måltall og styring.PDF

Saksopplysninger

Bakgrunn

I forbindelse med kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon av økonomisk bærekraft i sak 52/24, bestilte kontrollutvalget en orientering fra kommunedirektøren selv i sak 54/24:

“2. Utvalget bestiller en orientering fra kommunedirektøren selv den 21. januar 2025 om - hvordan bruker kommunedirektøren finansielle måltall for å styre økonomien, jf avsnittet om økonomisk bærekraft i ROVen. Det bes om en skriftlig redegjørelse til sekretariatet innen 2. januar 2025, i tillegg til orienteringen i møtet 21.januar 2025.”

Sekretariatet mottok kommunedirektørens notat den 2. januar 2025.

I kommuneloven § 14-1 kreves det at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. Kommunestyret skal bl.a. vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi.

Oppsummering av kommunedirektørens notat:

"Økonomiske måltall

Kommunens økonomiske måltall ble vedtatt i kommunestyrets sak 86/19:

- Netto driftsresultat: Minimum 1,5 % av driftsinntektene.
- Disposisjonsfond + mindreforbruk: Minimum 7 % av driftsinntektene.
- Langsiktig lånegjeld: Maksimum 150 % av driftsinntektene.

Utfordringer og avvik

Kommunen har hatt utfordringer med å oppnå disse måltallene, til tross for at de har vært utgangspunktet for budsjettprosessen. Det har vært betydelige avvik fra vedtatt budsjett og regnskapsmessig resultat, både positivt og negativt.

Økonomiske resultater (2019-2023)

- Netto driftsresultat har variert fra -1,56 % i 2020 til 2,48 % i 2022.
- Disposisjonsfond har variert fra 1,50 % i 2020 til 5,19 % i 2022.
- Gjeldsgrad har ligget mellom 150 % og 159,3 %.

Påvirkende faktorer

Flere faktorer har påvirket økonomistyringen:

- Store svingninger i skatteinntekter.
- Økt bosetting av flyktninger, spesielt fra Ukraina.
- Økende tjenestebehov innen helse og velferd.
- Demografiske endringer med flere eldre og økt behov for tjenester blant yngre.
- Økende renteutgifter og usikkerhet knyttet til likviditet.

- Koronapandemien og dens økonomiske konsekvenser.
- Tiltak og fremtidige planer
1. **Hyppigere rapportering og oppfølging:**
 - a. **Økonomireglement:** Fra 01.01.2025 er det innført et nytt økonomireglement som krever månedlige rapporter til formannskapet med fokus på økonomi og sykefravær. Dette skal gi bedre oversikt og kontroll over økonomien.
 - b. **Delårsrapporter:** Rapportering til kommunestyret vil nå skje pr. 31. mars, 31. mai og 31. august, i stedet for tidligere tertialrapportering. Dette gir hyppigere oppdateringer og mulighet for raskere tiltak ved avvik.
 2. **Investeringsreglement:**
 - a. Vedtatt 18. desember 2024, dette reglementet stiller tydelige krav til utredninger, beslutningspunkter og dokumentasjon for prosjekter. Det skal sikre bedre beslutningsgrunnlag og styring av prosjekter, med fokus på tidligfase vurderinger og helhetlige konsekvensvurderinger.
 3. **Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS):**
 - a. På nyåret 2025 vil kommunedirektøren utarbeide en ROS-analyse for å kartlegge risikoområder i vedtatt budsjett. Dette skal bidra til å identifisere tiltak som kan redusere risikoene.
 4. **Oppfølging av innsparingstiltak:**
 - a. Kommunedirektøren vil avholde møter med hver enkelt enhet for å følge opp økonomistatus og vedtatte tiltak. Dette inkluderer møter før og etter sommerferien for å sikre kontinuerlig oppfølging og justering av tiltak.
 5. **Revurdering av planlagt aktivitet:**
 - a. På grunn av uforutsigbarhet i kommunal tjenesteytelse, vil kommunen i større grad vurdere reduksjoner i enkelte tjenesteområder for å kompensere for økninger i andre områder. Dette er nødvendig for å opprettholde balanse i økonomien.
 6. **Helhetlig ressursforvaltning:**
 - a. Kommunen har jobbet målrettet med å få hele organisasjonen til å forstå viktigheten av effektiv ressursutnyttelse på tvers av avdelinger. Dette arbeidet vil fortsette for å forbedre ressursforvaltningen ytterligere.
 7. **Internkontroll og standardisering:**
 - a. Flere tiltak er innført for å styrke internkontrollen, inkludert nytt delegeringsreglement, digitale rutiner for lønnsområdet, sjekklister gjennom verktøyet Framsikt, og løpende personalrapportering. Standardisering av virksomhetsprosesser, som innkjøp av arbeidstøy og reglement for bruk av arbeidstelefon, er også implementert.

Disse tiltakene er ment å forbedre økonomistyringen og sikre at kommunen kan møte sine økonomiske utfordringer på en mer effektiv måte.

Konklusjon

Levanger kommunes økonomiske situasjon er utfordrende, og de vedtatte måltallene er ikke oppnådd på kort sikt. Kommunestyret må gjøre nødvendige grep for å bringe balanse i økonomien. Kommunedirektøren vil fortsette arbeidet med internkontroll og utarbeidelse av rutiner for å møte de økonomiske utfordringene."

Konseks vurdering og konklusjon

Sekretariatet anser at orienteringen gir en god redegjørelse for kommunens utfordringer på det økonomiske området og at det viser at det er lagt opp til tiltak som kan bidra til å bedre økonomistyringen. Redegjørelsen kan derfor tas til orientering, etter Konseks syn. Saken legges likevel fram uten forslag til vedtak, da kommunedirektøren selv kommer i møtet og kan redegjøre ytterligere for saken. Det er så opp til utvalget om en er tilfreds med redegjørelsen.